

Hanzehogeschool Groningen
College van bestuur
Postbus 30030
9700 RM GRONINGEN

Besluit Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding hbo-bachelor Facility Management van de Hanzehogeschool Groningen

datum	Algemene gegevens:	
30 mei 2011	Naam instelling	: Hanzehogeschool Groningen
onderwerp	Naam opleiding	: hbo-bachelor Facility Management (240 ECTS)
Definitief besluit	Datum aanvraag	: 11 november 2010
accreditatie	Varianten opleiding	: voltijd (Nederlandstalig, Engelstalig), deeltijd (Nederlandstalig)
hbo-bachelor	Afstudeerrichtingen	: Corporate Facility Management en Commercieel Facility Management
Facility Management	Locatie opleiding	: Groningen
(#4589)		
Hanzehogeschool Groningen		
ons kenmerk	Naam VBI	: Netherlands Quality Agency (NQA)
NVAO/20111360/LL	Datum visitatie	: 16 juni 2010
bijlage	Datum VBI-rapport	: oktober 2010
1		

Beoordelingskader:

Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [hbo-bachelor] van de NVAO (Accreditatiekader; Stcrt. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en resultaten.

Samenstelling NQA-panel:

- J.J.A. Schmitz (dagvoorzitter, vakdeskundige), Hospitality Officer UMC St Radboud;
- mr. M. Vervoort (vakdeskundige), verbonden aan faculteit Hoge Hotelschool Maastricht, Hogeschool Zuyd;
- S. de Waard (student-lid), studente Facility Management Hogeschool van Arnhem en Nijmegen;
- ir. M. Dekker-Joziasse NQA-auditor;
- L. Schutte, NQA-junior auditor.

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

In onderliggende beoordeling blijkt dat de opleiding Facility Management van de Hanzehogeschool Groningen de landelijk vastgestelde en gevalideerde Facility Management-competenties hanteert. Ten opzichte van Facility Management-opleidingen in Nederland onderscheidt de Groningse opleiding zich van andere Facility Management - opleidingen door zich te richten op 'total' facility management. De opleiding toetst deze doelstellingen aan haar werkvelden via reguliere contacten met het regionale, landelijke en internationale werkveld. De opleiding profileert zich als brede 'total facility management' opleiding met een sterke internationale profilering.

De koppeling met Dublin descriptoren en hbo-kernkwalificaties is aangegeven in het landelijk competentieprofiel.

Via de werkveldadviescommissie, externe (internationale) contacten van docenten en alumnonderzoek bewaakt de opleiding de actualiteit van de eindcompetenties ten aanzien van haar omgeving. Zowel de ontwikkeling van het nieuwe curriculum, als ook bij de keuzes voor de twee uitstroomprofielen Corporate Facility Management en Commercieel Facility Management is het werkveld betrokken geweest via de werkveldadviescommissie. Het hbo-niveau wordt bovendien geborgd door overleg op het internationaal niveau.

Via de werkveldadviescommissie, externe (internationale) contacten van docenten en alumnonderzoek bewaakt de opleiding de actualiteit van de eindcompetenties ten aanzien van haar omgeving. Zowel bij de ontwikkeling van het nieuwe curriculum, als ook bij de keuzes voor de twee uitstroomprofielen Corporate Facility Management en Commercieel Facility Management is het werkveld betrokken geweest via de werkveldadviescommissie.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het curriculum kent een propedeutisch jaar en een hoofdfase. De propedeuse is oriënterend, selecterend en verwijzend. In de hoofdfase vindt verdieping plaats. Het curriculum telt twee specialisaties: Commercieel en Corporate.

In het tweede jaar krijgt de student op beide richtingen een oriëntatie. In het derde en vierde jaar kan de student twee onderwijsblokken, de stage, de minorruimte en het afstudeertraject conform de specialisatie invullen. De Engelstalige opleiding Facility Management en de deeltijdse variant volgen dezelfde opbouw als het Nederlandstalige voltijdprogramma. Bij de deeltijdse variant wordt het principe van werkend leren toegepast. De studenten van de deeltijdse variant zijn werkzaam in het facilitaire beroepenveld. De driejarige deeltijd opleiding, op basis van EVC, kent geen stage en heeft de minor en het afstudeertraject samengevoegd in een profielwerkstuk.

Het panel is van mening dat een breed scala aan gebruikelijke literatuurbronnen wordt ingezet, die actueel, beroepsgericht en van het gewenste niveau zijn. Binnen de Nederlandstalige varianten is het aandeel internationale literatuur klein. Voor

Pagina 3 van 8 Nederlandstalige studenten bestaat de mogelijkheid om indien gewenst gedurende een onderwijsperiode of langer de Engelstalige variant te volgen. Het panel constateert dat de onderwijsprogramma's ruime mogelijkheden bieden tot het ontwikkelen van de gewenste beroepsvaardigheden en competenties. Actualiteit wordt in alle blokken ingebracht via de praktijkcontacten en praktijkgerichte opdrachten. De Engelstalige variant Facility Management en de Nederlandstalige varianten kunnen elkaar meer actief bestuiven. Het panel ziet positieve ontwikkelingen die de opleiding verder versterken in de onderzoeksleerlijn. Deze vorderingen zijn zichtbaar tot en met het derde studiejaar. Aandachtspunt blijft de verdere doorvoering in het afstudeerjaar. Een ander punt is de aandacht voor internationalisering en het gebruik van internationale literatuur binnen de Nederlandstalige voltijd- en deeltijdvarianten.

Het panel constateert dat de vertaling van de kerntaken en niveaus naar de leerdoelen per module/thema is opgepakt. Het programma biedt de mogelijkheden tot het behalen van de kerntaken en eindkwalificaties.

De verticale opbouw van het programma is geborgd via de concentrische opbouw van het studieprogramma en de inhoudelijke leerlijnen. De beroepstaken worden op meerdere beheersingsniveaus aangeboden. Daarbij neemt het aantal en het niveau van de te verwerven en te toetsen competenties toe met de complexiteit. Horizontale samenhang wordt bereikt doordat in ieder blok een thema/project centraal staat en andere werkvormen ondersteunend zijn aan het thema/project. Kennis en algemene vaardigheden worden gericht ingezet opdat de studenten met toenemende zelfstandigheid de projecten kunnen uitvoeren.

Voltijdstudenten werken tussen de 30 en 35 uren per week. De voltijdstudenten hebben 20 contacturen per week. Deeltijdstudenten hebben een studiebelasting van 15 ECTS per blok van 10 weken. Dit betekent een studiebelasting van 20 klokuren per week waarvan 10 uren contacttijd. Met studenten worden studieovereenkomsten afgesloten met een plan van aanpak voor begeleiding van keuzemomenten en aanpak van eventuele studieachterstanden. Daarbij wordt de zelfsturing van de student benadrukt. De opleiding werkt aan de aanpak van studenten die langer staan ingeschreven dan vijf jaren.

De instromende studenten komen grotendeels van de havo (44%) en het mbo (42%). Een klein deel (7%) komt van het vwo. Excellente studenten kunnen een versneld of honours (per 2010-2011) studieprogramma op maat volgen. Bij mbo'ers is de focus verschoven van verkorting van de studie naar een betere slagingskans in het hbo. Aan vwo'ers worden niet zondermeer vrijstellingen geboden. Men kiest voor meer uitdaging van vwo'ers. De opleiding voldoet aan de formele eis van de studieduur (240 ECTS).

Het panel oordeelt positief over de hantering van de hogeschool onderwijsvisie binnen de opleiding en de koppeling aan de Facility Management-doelen. De opleiding hanteert diverse werkvormen in combinatie met praktijkgerichte projecten en opdrachten als centrale pijlers. De praktijk- en werkveldgerichtheid wordt bevorderd door gerichte inbreng vanuit het werkveld.

Evaluatie van de kwaliteit van afzonderlijke toetsen en van de onderlinge samenhang tussen de toetsen is onderdeel van het proces van de blokevaluatie door de docenten. Ook in de panelgesprekken met de studenten en docenten staan deze onderwerpen op de agenda. Uit gesprekken met management, docenten en studenten blijkt dat de opleiding actief is met het verder doorvoeren en optimaliseren van het toetsbeleid. Docenten zien een toename in intercollegiale toetsing en scholing omtrent toetsing. Zij werken aan meer individuele toetsing. De student is zelf verantwoordelijk voor het aanvragen van een bespreekmogelijkheid met de docent. Het panel heeft een representatieve set van toetsen en beoordelingen bestudeerd van alle studie jaren. Daaruit blijkt dat de opleiding een variatie aan toetsvormen hanteert: schriftelijke, mondeling of computertentamens, practicatoetsen,

Pagina 4 van 8 praktijktentamen, peerassessment, project- en groepsopdrachten. Het panel heeft uit de schriftelijke toetsen de indruk dat de criteria voor toetsing kunnen worden aangescherpt en de tentamens een tandje zwaarder kunnen. De curriculum- en toetscommissie heeft een centrale rol in de toetscyclus, bewaakt het gehele systeem van toetsen en is eigenaar van het toetsarchief. Intercollegiale toetsing onder docenten en gerichte scholing worden ingezet om de toetsing en beoordeling verder aan te scherpen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden. De NVAO ziet het aanscherpen van de criteria (onder meer niveau) voor de schriftelijke toetsing als een aandachtspunt voor de opleiding.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

In het kader van competentie management wordt binnen het Instituut voor Facility Management aangestuurd op versterking van de relatie met het werkveld en investering in de nationale en internationale werkveldervaringen van docenten. Enerzijds krijgt dit vorm via scholing (werkveldstages), via deelname aan conferenties en deelname in beroepsverenigingen en netwerken. Anderzijds wordt het aannamebeleid gericht op docenten die eveneens in de praktijk werkzaam zijn. Ook participatie van werkvelddeskundigen in het onderwijs wordt gestimuleerd. Docenten blijven op de hoogte van de ontwikkelingen in de beroepspraktijk door scholing, participatie in bedrijven en beroepsverenigingen, het bijhouden en zelf publiceren in vakliteratuur en stages in het werkveld. Jaarlijks worden twee tot drie docenten in de gelegenheid gesteld bij buitenlandse onderwijsinstellingen te participeren.

Studenten zijn tevreden over bereikbaarheid van docenten.

Het beleid is erop gericht dat alle medewerkers zich blijven ontwikkelen in lijn met de veranderingen in opleidingen, omgeving en organisatie. De verhouding tussen bachelor en master opgeleide docenten bedraagt 50% - 50%. Het hogeschoolbeleid volgt de Plasterk-norm van 70% masterniveau bij het onderwijsgevend personeel. Om dit te bereiken is in het aannamebeleid de mastertitel als harde eis gesteld. Het percentage gepromoveerden in september 2009 bedroeg 4,8%. Het hogeschoolstreven is dat 7% van de docenten gepromoveerd is. De opleiding is bezig het niveau van het docentencorps te versterken op de lange termijn met gericht aannamebeleid van docenten met een mastertitel en gerichte scholing. Alle docenten beschikken over een didactische aantekening.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Pagina 5 van 8 Het panel constateert uit gesprekken, documentatie en eigen waarnemingen tijdens rondleidingen dat de huisvesting en de overige voorzieningen toereikend zijn om het programma te realiseren. Het gebouw heeft goede voorzieningen. De deeltijdse variant heeft een aangepast studieloopbaanprogramma vanwege het feit dat de student veel (studie-)tijd op het werk doorbrengt. In de deeltijdse variant wordt het studieloopbaanprogramma loopbaanontwikkelingsplanning genoemd. Deze bestaat uit groepsbijeenkomsten met gesprekken en trainingen, individuele gesprekken en zelfstandig maken van reflectieopdrachten door studenten. De reflectie door studenten gebeurt op het gebied van de competentieontwikkeling van de student en de studieresultaten. Studenten verwerken de resultaten in een digitaal portfolio. Deze vormen samen de basis voor de persoonlijke competentieontwikkeling. Het panel constateert dat studenten tevreden zijn over de studieloopbaanbegeleiding. Studieloopbaanbegeleiders zijn goed bereikbaar. Het panel heeft geconstateerd dat de begeleiding student- en competentiegericht is. Studenten leren te reflecteren op hun competentieontwikkeling. De persoonlijke coaching speelt daarbij een positieve rol. De informatievoorziening verloopt via de digitale leeromgeving en het tweewekelijks Facility Management-magazine. De digitale leeromgeving wordt ingezet bij verbetering van informatievoorziening.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel constateert dat de opleiding periodiek en geregeld haar onderwijs evalueert conform de kwaliteitsplannen. Inhoudelijk is een aantal verbeteringen ingezet naar aanleiding van de diverse evaluaties. De studiebegeleiding in het eerste studiejaar is versterkt met meer aandacht en begeleiding bij het werken in groepen. Ook de beoordeling van groepsopdrachten is aangescherpt met meer aandacht voor individuele bijdragen van studenten. Ook de praktijkgerichtheid van het onderwijs is op basis van enquête-uitkomsten versterkt door het betrekken van de werkveldadviescommissie bij de onderwijsblokken. De inhoudelijke samenhang binnen onderwijsblokken is versterkt door meer intercollegiaal overleg tussen docenten, aanpassing van de themamappen en duidelijker afspraken over beoordeling en deadlines. Deze punten zijn bevestigd in de gesprekken die het panel voerde met docenten en studenten. Het panel constateert dat er binnen de opleiding een duidelijke verbetercultuur is.

De opleiding betreft studenten bij de opleiding door deelname aan de opleidingscommissie, het afnemen van digitale blokenquêtes, panelgesprekken met klassenvertegenwoordigers, aansluitingsmonitor en deelname aan de Nationale Studenten Enquête. De opleidingscommissie heeft als taak het uitbrengen van advies aan de dean en de examencommissie over de opzet en uitvoering van de OER. Ook kan de opleidingscommissie (on)gevraagd advies uitbrengen over andere onderwijs-aangelegenheden. De opleiding betreft docenten bij de kwaliteitszorg. Naar aanleiding van de resultaten van de studentenenquêtes vinden docentenpanels plaats en worden door de docententeams actie- en verbeterplannen vastgesteld. Alumni zijn betrokken bij de opleiding door deelname aan de HBO-Monitor en alumni-avonden die georganiseerd worden door de alumnivereniging. Vierdejaarsstudenten worden ugenodigd bij deze alumni-avonden. Het werkveld wordt bij kwaliteitszorg

Pagina 6 van 8 betrokken door de reguliere docent- en studentcontacten en doorwerking van signalen in het onderwijs. Meer structurele inbreng krijgt vorm via de werkveldadviescommissie. De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft veertien scripties bestudeerd naar relevantie van de probleemstelling, niveau en complexiteit, verantwoording van methodiek/onderzoek, onderbouwing van conclusies, gebruik van relevante literatuur en de beoordeling. Het panel vindt de werkstukken van bachelor-niveau en hbo-gericht met aandacht voor problematieken in het Facility Management-werkveld. Het panel constateert dat de opleiding in de eindbeoordelingen oog heeft voor het te behalen hbo-eindniveau, maar dit nog scherper kan vastleggen in de beoordelingscriteria, -procedures en -formulieren. Beoordelingscriteria zullen meer inzichtelijk worden herleid van de te behalen competenties en daarmee een beter houvast bieden aan studenten en beoordelaars bij weging en feedback. Voor de Engelstalige variant Facility Management geldt dat door de kleinere aantallen de getallen sterk schommelen. Het propedeuserendement varieert van 46 tot 81% in drie jaar tijd en daarmee schommelt ook het diplomarendement. Voor de deeltijdvariant geldt dat het propedeuserendement sterk wisselt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De opleiding voldoet niet op alle punten aan de eigen streefwaarden zoals opgesteld in het schooljaarplan 2009-2010: bijvoorbeeld propedeuserendement na 1 jaar 30%, diplomarendement voltijd 60%, diplomarendement deeltijd 55%.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden NQA dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'resultaten' als voldoende.

Pagina 7 van 8 **Besluit:**

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, tweede lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 3 mei 2011 naar voren te brengen. Bij brief van 17 mei 2011 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de hbo-bachelor Facility Management (240 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Groningen) van de Hanzehogeschool Groningen te Groningen. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Corporate Facility Management en Commercieel Facility Management.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2012 en is van kracht tot en met 31 december 2017.

Den Haag, 30 mei 2011

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI	Beoordeling door VBI
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	G	G
	1.2 niveau bachelor	G	G
	1.3 oriëntatie hbo	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
2. Programma	2.1 eisen hbo	V	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	G	G
	2.3 samenhang programma	V	V
	2.4 studielast	V	V
	2.5 instroom	G	G
	2.6 duur	voldaan	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	G	G
	2.8 beoordeling en toetsing	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
3. Inzet personeel	3.1 eisen hbo	G	G
	3.2 kwantiteit personeel	G	G
	3.3 kwaliteit personeel	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	G	G
	4.2 studiebegeleiding	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	G	G
	5.2 maatregelen tot verbetering	G	G
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	G	G
Beoordeling onderwerp		V	V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V	V
	6.2 onderwijsrendement	V	V
Beoordeling onderwerp		V	V
Eindoordeel		Positief	Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende.